

MINISTER
Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Warszawa, dnia 12 lipca 2018 r.

DUS.II.053.483.2018.KP
DDP.II.053.34.1.2018.MM

Zawiadomienie o sposobie załatwienia petycji

Działając na podstawie art. 13 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870) uprzejmie przedstawiam następujące informacje.

Petycja z dnia 4 kwietnia 2018 r., skierowana do Ministerstwa Edukacji Narodowej, została przekazana do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej przez Biuro Kontroli Ministerstwa Edukacji Narodowej przy piśmie z dnia 24 kwietnia 2018 r.

Petycja zawiera postulaty:

1. nowelizacji ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zakresie zrównania wysokości wszystkich emerytur i rent oraz ustanowienia ich na poziomie średniego wynagrodzenia wraz z wyrównaniem należności za okres wsteczny (tzw. „stary portfel”), kwotowej waloryzacji świadczeń;
2. podwyższenia minimalnego wynagrodzenia za pracę do kwoty dwóch tysięcy zł netto miesięcznie;
3. podwyższenia wysokości zasiłku pielęgnacyjnego;
4. podwyższenia kryterium dochodowego będącego podstawą do skorzystania z przepisów ustawy o pomocy społecznej.

Przechodząc do rozpatrzenia postulatu wskazanego w punkcie 1. przedmiotowej petycji należy zauważyć, że emerytury i renty są świadczeniami należnymi z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Wymiar świadczeń przyznawanych na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1270) jest więc ściśle uzależniony od indywidualnego przebiegu ubezpieczenia

konkretnej osoby. Odzwierciedla nie tylko wysokość wynagrodzeń uzyskiwanych w czasie zatrudnienia, od których istniał obowiązek opłacania składek na ubezpieczenia emerytalno-rentowe, ale również odpowiedni okres ich opłacania, bowiem im dłużej płacono składki, tym wyższe jest świadczenie. Ponieważ w pracowniczym systemie ubezpieczeń społecznych stopa procentowa składki emerytalnej jest jednakowa dla wszystkich ubezpieczonych, w związku z tym jednolite muszą być również dla wszystkich grup społeczno-zawodowych objętych zakresem tego ubezpieczenia uregulowania stosowane przy ustalaniu podstawy wymiaru emerytury i jej wysokości. Generalną regułą systemu ubezpieczeń społecznych jest więc nie tworzenie uprawnień, nie znajdujących pokrycia w składce na ubezpieczenia społeczne.

W system emerytalno-rentowy została jednak wpisana gwarancja minimalnego poziomu świadczeń dla osób pobierających w okresie ubezpieczenia niskie wynagrodzenie. Po waloryzacji dokonanej od dnia 1 marca 2018 r. kwota najniższej emerytury i renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy wynosi 1029,80 zł brutto miesięcznie, renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy wzrosła do 772,35 zł, a kwota dodatku pielęgnacyjnego do 215,84 zł miesięcznie.

Celem waloryzacji jest zachowanie co najmniej realnej wartości świadczeń. Stąd też - poczynając od 1 marca 2008 r. - wysokość wszystkich emerytur i rent podwyższana jest w taki sposób, aby wzrost kosztów utrzymania spowodowany inflacją nie doprowadził do spadku ich siły nabywczej. Wskaźnik waloryzacji, który decyduje o wysokości podwyżki, uwzględnia - zgodnie z art. 89 ustawy o emeryturach i rentach z FUS - nie tylko wzrost cen, ale również co najmniej 20% realnego wzrostu płac. Waloryzacji podlega zarówno kwota emerytury i renty, jak i podstawa ich wymiaru w wysokości przysługującej ostatniego dnia lutego roku kalendarzowego, w którym dokonuje się waloryzacji. Tak przeprowadzona waloryzacja na równi traktuje wszystkich emerytów i rencistów, ponieważ - niezależnie od wysokości wypracowanego świadczenia - są one podwyższane tym samym wskaźnikiem. Rozwiązanie takie w największym stopniu odpowiada konstytucyjnej zasadzie sprawiedliwości społecznej, gdyż nie faworyzuje żadnej z grup kosztem innej. Niemniej jednak, w ramach polityki ubezpieczeń społecznych wciąż poszukiwane są optymalne rozwiązania w zakresie zmiany zasad waloryzacji świadczeń. Analizowane są wszystkie, często wzajemnie wykluczające się postulaty i propozycje rozwiązań - w tym również zgłaszane przez środowiska skupiające emerytów i rencistów.

Odnosząc się do problemu tzw. „starego portfela” emerytur i rent należy podkreślić, że kwestia przeliczenia świadczeń obliczonych lub waloryzowanych w latach 1993-1998 z zastosowaniem obniżonej kwoty bazowej, uregulowana została w art. 194a ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Mechanizm stopniowego podwyższania ich wysokości rozłożono na lata 2005-2008, a każdy z tych etapów był realizowany od 1 marca danego roku.

zostały ustalone ponownie, od kwoty bazowej wynoszącej 100% przeciętnego wynagrodzenia przyjętego do ustalenia wysokości emerytury lub renty. Każde przeliczone świadczenie podlegało następnie podwyższeniu w ramach wszystkich waloryzacji, jakie miały miejsce od momentu jego przyznania. Tak więc w wyniku przeliczenia świadczeń emeryci i renciści pobierają je w takiej wysokości, jakby w momencie przejścia na emeryturę lub rentę kwota bazowa przyjęta do ich obliczenia nie była obniżona, lecz stanowiła 100% przeciętnego wynagrodzenia. W związku z tym w resorcie rodziny, pracy i polityki społecznej nie prowadzi się obecnie prac zmierzających do modyfikacji przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS w ww. zakresie.

Ustosunkowując się do wymienionej w punkcie 2. propozycji podwyższenia minimalnego wynagrodzenia za pracę do kwoty dwóch tysięcy zł netto miesięcznie, wskazać należy, że pojęcie i tryb ustalania tego wynagrodzenia reguluje ustawa z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz.U. z 2017 r. poz. 847, z późn. zm.). W celu zabezpieczenia minimum płacowego, ustalany jest minimalny poziom wynagrodzenia pracownika zatrudnionego w pełnym wymiarze czasu pracy na warunkach wynikających z przepisów przywołanej ustawy. W 2018 roku minimalne wynagrodzenie za pracę wynosi 2100 zł. Wynagrodzenie to podlega opodatkowaniu i oskładkowaniu według zasad określonych w powszechnie obowiązujących przepisach prawa.

Wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę jest ustalana z uwzględnieniem prognozowanych i faktycznych wielkości makroekonomicznych, w tym m.in. wskaźnika inflacji oraz przyrostu realnego produktu krajowego brutto (PKB). Minimalne wynagrodzenie jest corocznie przedmiotem negocjacji na forum Rady Dialogu Społecznego, w skład której wchodzi przedstawiciele strony rządowej, strony pracowników oraz strony pracodawców. Jeżeli Rada Dialogu Społecznego nie uzgodni w terminie ustawowym wysokości minimalnego wynagrodzenia w roku następnym, wysokość tę ustala Rada Ministrów w drodze rozporządzenia. Ustalona w powyższym trybie kwota minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązuje od dnia 1 stycznia roku następnego.

Obowiązujący sposób ustalania wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę uwzględnia aktualną sytuację społeczno-gospodarczą, w tym zwłaszcza możliwości pokrycia skutków finansowych podwyższenia minimalnego wynagrodzenia zarówno przez przedsiębiorców, jak i budżety jednostek samorządu terytorialnego oraz budżet państwa.

Jednocześnie warto podkreślić, że minimalne wynagrodzenie za pracę jest corocznie podwyższane. Pomiędzy rokiem 2009 a 2018 nominalna płaca minimalna wzrosła prawie o 2/3 (o 65%) i był to wyższy wzrost niż w przypadku przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, które w analogicznym okresie wzrosło o 43%.

Niezależnie od powyższego należy zauważyć, że wysokość wynagrodzeń pracowników nie zależy wyłącznie od wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę. Podstawową rolę w określeniu poziomu wynagrodzeń mają środki finansowe posiadane przez pracodawców, którzy samodzielnie prowadzą politykę kadro-płacową, stosownie do obowiązujących przepisów o wynagradzaniu oraz posiadanych środków na wynagrodzenia. Nie ma przeszkód prawnych, aby stosownie do potrzeb i możliwości finansowych oraz zasad prowadzonej zakładowej polityki płac, pracodawca ustalił wynagrodzenia pracownikom na poziomie znacznie przekraczającym minimalne wynagrodzenie za pracę.

Przechodząc do postulatu wskazanego w punkcie 3. petycji uprzejmie informuję, że w dniu 15 maja br. Rada Ministrów przyjęła propozycję weryfikacji od 1 listopada 2018 r. wysokości zasiłku pielęgnacyjnego (obecnie 153 zł) poprzez jego docelowe podwyższenie do wysokości dodatku pielęgnacyjnego (obecnie 215,84 zł), o którym mowa w art. 75 ww. ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Proces ten będzie dwuetapowy - od 1 listopada 2018 r. zasiłek pielęgnacyjny wyniesie 184,42 zł (wzrost o 31,42 zł), natomiast od 1 listopada 2019 r. - 215,84 zł (wzrost o 31,42 zł). W sumie wysokość zasiłku pielęgnacyjnego wzrośnie o 62,84 zł, tj. ok. 40%.

Powyższa propozycja będzie przedmiotem dalszej procedury weryfikacji kwot świadczeń rodzinnych, w tym zasiłku rodzinnego, której ostateczny wynik zostanie przedstawiony w terminie do 15 sierpnia br. w rozporządzeniu Rady Ministrów.

Odnosząc się do punktu 4. petycji, dotyczącego zasiłku pielęgnacyjnego wyjaśniam, że zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej kryteria dochodowe podlegają weryfikacji co 3 lata, z uwzględnieniem wyniku badań prognozy interwencji socjalnej. Rada Ministrów przyjęła 11 lipca 2018 r. rozporządzenie w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Wyższe kryteria zaczną obowiązywać od 1 października 2018 r.

Podwyższenie kryteriów dochodowych wpłynie na wzrost liczby świadczeniobiorców korzystających ze świadczeń pieniężnych, których przyznanie jest uzależnione od spełnienia kryterium dochodowego oraz na wzrost niektórych świadczeń z pomocy społecznej.

Nowe kryteria dochodowe uprawniające do świadczeń z pomocy społecznej to:

- 1) dla osoby samotnie gospodarującej - 701 zł (wzrost o 11%),
- 2) dla osoby w rodzinie - 528 zł (wzrost o 3%),

Należy zaznaczyć, że podwyższenie kryteriów dochodowych w pomocy społecznej wpłynie również na zwiększenie następujących kwot świadczeń pieniężnych:

1. maksymalnej kwoty zasiłku stałego - do wysokości 645 zł (wzrost o 7%),
2. maksymalnej i minimalnej kwoty świadczenia pieniężnego na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego dla cudzoziemców, którzy uzyskali

w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach:

kwota minimalna - do wysokości 647 zł (wzrost o 7 %);

kwota maksymalna - do wysokości 1 376 zł (wzrost o 3%);

3. kwoty stanowiącej podstawę ustalenia wysokości pomocy pieniężnej na usamodzielnienie, na kontynuowanie nauki i pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej - do wysokości 1 763 zł (wzrost o 2%);
4. kwoty z dochodu z 1ha przeliczeniowego - do wysokości 308 zł (wzrost o 7%).

Podwyższone kryteria dochodowe wpłyną na wzrost maksymalnej kwoty zasiłku stałego, który stanowi finansowe wsparcie dla osób starszych, niepełnosprawnych, korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej. Jak wynika z resortowych danych statystycznych za rok 2017, wśród wszystkich osób objętych pomocą społeczną, przeważają osoby samotnie gospodarujące, w tym starsze i niepełnosprawne, których często jedynym źródłem dochodu jest zasiłek stały.

Odnosnie zgłaszanego postulatu dotyczącego zmiany przepisów ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U z 2017 r. poz. 1769, z późn. zm.), polegającego na wyłączeniu kwoty zasiłku pielęgnacyjnego przy ustalaniu dochodu dla potrzeb pomocy społecznej uprzejmie wyjaśniam, iż w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej prowadzone są obecnie analizy możliwych do wprowadzenia zmian polegających na dodaniu zasiłku pielęgnacyjnego do katalogu świadczeń wyłączonych z dochodu, o którym mowa w art. 8 ust 4 ustawy o pomocy społecznej.

Niemniej jednak w związku z tym, że zmiany te mogą spowodować znaczące skutki finansowe zarówno dla budżetu państwa jak i budżetów jednostek samorządu terytorialnego, ich wprowadzenie musi zostać poprzedzone szczegółową analizą kosztów ich wprowadzenia. Zmiany te będą również wymagały wystąpienia do Ministerstwa Finansów o zaopiniowanie możliwości i czasu wprowadzenia w życie proponowanego wyłączenia kwoty zasiłku pielęgnacyjnego przy ustalaniu dochodu dla potrzeb pomocy społecznej.

Jednocześnie informuję, że w obecnym systemie prawnym istnieje szereg regulacji umożliwiających ubieganie się o dofinansowanie do opłat za czynsz, energię elektryczną, gaz czy też abonament radiowo-telewizyjny. W oparciu o przepisy ustawy z 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 180) osobom, o których mowa w art. 2 ust. 1 tej ustawy przysługuje dodatek mieszkaniowy. Na mocy ww. ustawy osobie uprawnionej do dodatku mieszkaniowego może także być przyznany ryczałt na zakup opału, który stanowi część dodatku mieszkaniowego. Dodatek mieszkaniowy przyznaje się na wniosek osoby uprawnionej do tego dodatku. Ponadto osobie, której przyznano dodatek mieszkaniowy

w rozumieniu art. 2 ust. 1 ww. ustawy, która jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym i zamieszkuje w miejscu dostarczania energii elektrycznej, przysługuje dodatek energetyczny, o którym mowa w art. 5c ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2018 r. poz. 755). Dodatkowo należy również wskazać przepisy art. 4 ustawy z dnia 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1204), w której zawarto katalog podmiotów podlegających zwolnieniu od opłat abonamentowych pobieranych za używanie odbiorników radiofonicznych oraz telewizyjnych. Wśród tych podmiotów są między innymi osoby, które ukończyły 75 lat, osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności, osoby, które otrzymują świadczenie pielęgnacyjne lub specjalny zasiłek opiekuńczy z właściwego organu realizującego zadania w zakresie świadczeń rodzinnych jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej lub rentę socjalną z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych lub innego organu emerytalno-rentowego oraz osoby, które ukończyły 60 lat oraz mają ustalone prawo do emerytury, której wysokość nie przekracza miesięcznie kwoty 50% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w roku poprzedzającym, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

POUCZENIE

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy o petycjach sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.

Do wiadomości:

1. Departament Dialogu i Partnerstwa Społecznego
2. a/a

z up.
MINISTER
Marcin Zieleniecki
PODSEKRETARZ STANU